

Jasmine Mezzofonte

Inleiding en achtergrond

De herstelvisie is op de dag van vandaag niet meer weg te denken uit de huidige geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Door de implementatie van het herstelgericht werken binnen de GGZ wordt er tegenwoordig meer en meer gebruik gemaakt van ervaringsdeskundigen, dit om de stem van de patiënt of cliënt te laten horen. Een zeer goede ontwikkeling, maar wat als we nu een stap verder gaan?

Staan we er eigenlijk bij stil hoeveel hulpverleners of professionals zelf te maken hebben gehad met psychische problemen? Hoeveel van deze hulpverleners zelf cliëntervaring heeft? Hoeveel van hen hier open over is en zijn of haar eigen ervaringskennis inzet om anderen te helpen?

Beseffen we voldoende wat de kracht kan zijn van een kwetsbare hulpverlener?

Doel van het project

Dit onderwerp wou ik verder onderzoeken, want als hulpverlener met cliëntervaring zijn dit vragen die ik me al lang afvroeg, waar ik lang mee heb geworsteld en waarop ik een antwoord wou weten. Vanuit mijn eigen ervaringen begon ik op te merken dat er heel wat stigma bestaat rond dit thema. Vanuit een herstelgerichte visie zouden wij als hulpverleners net het voorbeeld moeten geven en psychische problemen helpen normaliseren.

Het uiteindelijke doel is om met dit onderzoek en de brochure 'De kracht van de kwetsbare hulpverlener' aan te tonen wat de kracht van een kwetsbare hulpverlener kan zijn en hoe dit past in het kader van een herstelgerichte GGZ visie.

In de brochure staan aanbevelingen over hoe men met dit thema aan de slag kan gaan in de praktijk, namelijk hoe we dit onderwerp omtrent psychische problemen (in het bijzonder bij hulpverleners) bespreekbaar kunnen maken en hoe we als hulpverleners onze eigen ervaringskennis kunnen inzetten in de hulpverlening.

Aanpak van het project

Mijn doel was om geen wetenschappelijk onderzoek te maken, maar vooral te gaan luisteren naar ieders ervaringen en meningen. Om een antwoord te krijgen op mijn vragen wou ik graag in dialoog gaan met hulpverleners met cliëntervaring in de GGZ.

Ik ging als volgt te werk:

- Verdieping in het onderwerp a.d.h.v. bestaande literatuur
- A.d.h.v. informatie uit literatuur en eigen ervaringen vragenlijsten opgesteld
- Selectie en oproep deelnemers via eigen netwerk en sociale media
- In dialoog met hulpverleners met cliëntervaringen via interviews en digitale vragenlijsten

Resultaten onderzoek

De resultaten uit de interviews en digitale vragenlijsten werden anoniem verwerkt en worden in detail en aan de hand van bijhorende quotes beschreven in de brochure 'De kracht van de kwetsbare hulpverlener'. In totaal namen 42 hulpverleners deel aan het onderzoek, waarvan 15 deelnamen via een interview en 27 deelnemers de digitale vragenlijst invulden.

Thema's die in de brochure aan bod komen:

- Mate van openheid van hulpverleners
- Hoe openheid ervaren wordt door cliënt(systeem), team en organisatie
- Wat hulpverleners nodig hebben om open te kunnen zijn
- Hoe we als hulpverlener onze eigen kwetsbaarheid krachtig kunnen inzetten
- Welke mate van zelfonthulling gepast is
- Wat de meerwaarde is in het gebruik maken en/of delen van je eigen ervaringen
- Wat de valkuilen en dus aandachtspunten kunnen zijn in het gebruik maken en/of delen van je eigen ervaringen
- Hoe hulpverleners omgaan met herval of moeilijke momenten

Besluit en aanbevelingen

Algemeen kan geconcludeerd worden dat professionele zelfonthulling onvermijdelijk en onmisbaar is binnen herstelgerichte zorg. Er is geen vaste methodiek die zegt hoe men eigen ervaringskennis kan inzetten, want elke situatie dient men apart te evalueren. Het is duidelijk dat het onthullen van je eigen ervaringen een meerwaarde kan zijn voor het herstelproces van de cliënt, cliëntsysteem en het team, maar we moeten steeds alert blijven voor een aantal valkuilen.

Of men al dan niet eigen ervaringen onthult en welke ervaringen hij of zij wil onthullen is voor iedereen een persoonlijke keuze. Professionele zelfonthulling mag geen verplichting zijn, maar een keuze.

Sommige hulpverleners zijn nog zoekend in hoe men eigen ervaringskennis kan inzetten in de hulpverlening. Daarom is het noodzakelijk dat hulpverleners hier meer ondersteuning of handvaten rond krijgen, om zelf aan de slag te gaan in de praktijk. Dat er nog een te groot taboe bestaat en het onderwerp meer bespreekbaar moet worden gemaakt wordt na het lezen van de brochure duidelijk.

In de brochure worden aanbevelingen gegeven op verschillende domeinen:

- Bespreekbaar maken in de samenleving
- Bespreekbaar maken in de opleiding en vorming van hulpverleners
- Bespreekbaar maken in het werkveld
- Verder onderzoek verrichten
- Bestaande initiatieven in kijker

Bronnen

Meekeren, E. van (red.) (2017). *Zelfonthulling. Openheid van professionals in de ggz*. Amsterdam: Boom.

Van De Giessen, I. (2017). *Participatie en herstel: inzet eigen kwetsbaarheid in hulpverlening*. Amsterdam: S.W.P.

Weerman, A., Groothuis, M. & Schut, J. (2017). *Ervaringskennis in social work: Spanning tussen persoon en professional*. *Vakbl Soc Werk* 18, 8-10

www.samensterkzonderstigma.nl

Contact, aanvraag brochure of samenwerking?

Jasmine Mezzofonte
Ergotherapeut - ervaringsdeskundige
Jasmine.mezzofonte@hotmail.com

Maastricht University

In samenwerking met en dank aan de volgende partners:

